

Scheepsstrijt bij Livorne, door den Doorluchtigen Zeeheldt Joan van Galen”:

Gansch Livorne, op muur en trans,
 Duizent, duizent Italjanen
 Zagen zeevaert wien de kans
 Van dit onwêer in de lent,
 Van dit dondrende element,
 Zwavelvier, en lucht, en baren,
 Eerst verslinden zoude, of sparen.

Reinier Nooms, zeeschilder bij uitnemendheid, die niet voor niemendal den bijnaam Zeeman voerde, verbeeldde den slag uit zee gezien. Lingelbach echter heeft zich in de stad zelf gedacht, als een der vele ooggetuigen in de huizen aan den havenkant. Beider schilderijen vullen elkander merkwaardig aan, als duidelijke illustraties bij de berichten uit den tijd. Zij hebben dus documenteele waarde, meer althans dan de meeste prenten van het geval en zelfs dan de penschildering nr. 2459 van Willem van de Velde den Oude in het Rijksmuseum *).

Als een echt zeestuk moge het schilderij van Reinier Nooms hooger staan, het werk van Lingelbach is zeker belangrijk als figuurstuk en tevens uit een topographisch oogpunt. Tot in het jaar 1650 heeft hij in Italië gewerkt en blijkens vele in verschillende musea verspreide stukken, heeft hij inzonderheid gezichten in Middellandsche Zeehavens op het dcek gebracht. Ongetwijfeld heeft hij ook Livorno goed gekend.

*) Dit fraaie stuk is kennelijk een verheerlijking van Cornelis Tromp. De verovering van de „Samson” is het eigenlijke onderwerp, de hoofdzaak van het schilderij, de rest is bijzaak. Toch zijn ook hier weer de verschillende schepen aangeduid met letters die corresponderen met de toelichting, voorkomende op een op de versierde lijst aangebrachte houten cartouche. Die verklaring is door wormsteek moeilijk leesbaar geworden. Het stuk draagt boven aan de lijst het in hout gesneden wapen van het geslacht Tromp, in den ouden vorm; juist dus als de drie andere penschilderingen — waarbij de groote slag bij Ter Heijde (No. 2456) — welke alle uit het bezit van de familie Tromp afkomstig zijn. Men denkt hierbij vanzelf aan een bestelling. — Treffend is de overeenkomst met het reliëf op de graftombe. Ook daar ligt „de Maen” van Tromp met de „Samson” in het midden.

GRAFTOMBE VAN JAN VAN GALEN IN DE
 NIEUWE KERK TE AMSTERDAM.